Здружение Совет за етика во медиумите на Македонија
ЕТИКА ПРЕС Скопје
Бр. 457/0306
07.12.2018 год.
Скопје

07.12.2018

Комисијата за жалби при Советот за етика во медиумите на Македонија (СЕММ), на седницата одржана на 7 декември 2018 година, врз основа на примена жалба од Елена Стефановска, ја донесе следната:

ОДЛУКА

Во изданијата на програмскиот блок „Мода“, емитувани на 22 и 30 октомври и на 8 ноември 2018 година на Телевизија „1 ТВ“, прекршен е Кодексот на новинарите во членовите 7 и 16.

Бул. Митрополит Теодосиј Гологанов 54/2
1000 Скопје, Македонија

www.semm.mk info@semm.mk (02) 3222-595

ЖАЛБА

До извршната канцеларија на Советот за етика во медиумите на Македонија, на 12 ноември 2018 година, авторот и водител на емисијата „Живот со стил“, Елена Стефановска, поднесе жалба за три изданија на програмскиот блок „Мода“ со Сергеј Варошлија, емитувани на 22 и 30 октомври и 8 ноември 2018 година, во рамките на актуелно-информативниот појас на Телевизијата „1 ТВ“ (www.1tv.mk).

Во жалбата се посочува дека наведените изданија на емисијата „Мода“ содржат говор на омраза, дискриминација, неточно и нефер известување, нарушување на приватноста, пристрасност во информирањето, незастапена втора страна, навреда и клевета.

„Тенденциозно нарушување на углед, модната критика ја дава без мое барање и отстапува премногу простор, споредбено со другите случаи, каде се забележува намерата. Користење навредливи зборови, и со тоа, го нарушува рејтингот, лично на мене, а и на мојата емисија, која се емитува на друг национален медиум, што може да се разбере дека неговиот мотив е да наштети на конкурентски медиуми“, наведува Стефановска во поднесената претставка.

ОДГОВОР НА МЕДИУМОТ

Извршната канцеларија на СЕММ, во согласност со членот 14 од Правилникот за работа на Комисијата за жалби, по приемот и разгледување на жалбата, стапи во контакт со Телевизија „1 ТВ“ и побара уредничкиот колегиум да се изјасни по однос на наводите на жалбата. Од телевизијата одговорија на наводите на жалителот.

За 1 ТВ забелешките во претставката на Елена Стефановска се целосно неосновани, појаснувајќи дека програмскиот блок „Мода“ е од забавен карактер, во која се дава стручно мислење и се коментираат на хумористичен начин модните креации и облеки на личности од фотографии, кои се јавно поставени на социјалните мрежи.

Медиумиот ги отфрла сите наводи на Стефановска, вклучително и за нарушување на приватноста. Велат дека фотографиите, кои се предмет на коментар на водителот, Сергеј Варошлија, се преземени од Инстаграм и оти правилата на социјалните мрежи налагале дека со објавувањето на приватните фотографии, жалителката изрично прифатила тие да станат јавна информација, која може секој да ја види, ако има или нема сметка на Инстаграм.

„Со тоа, жалителката потврдила дека разбира и се согласува дека (Фејсбук и Инстаграм) се платформи за објавување на содржини, вклучувајќи фотографии,

Бул. Митрополит Теодосиј Гологанов 54/2
1000 Скопје, Македонија

www.semm.mk info@semm.mk (02) 3222-595

коментари и други материјали, кој јавно ги споделуваат овие содржини и дека другите корисници можат да бараат, да гледаат, да користат или да споделат некоја од нејзините кориснички содржини“, појаснуваат од 1 ТВ во одговорот на претставката на Стефановска.

Од телевизијата, меѓу другото, ги отфрлаат како неосновани и останатите наводи на жалителката дека оспорените емисии содржеле и говор на омраза, дискриминација, неточно и нефер известување, пристрасност во информирањето, незастапена втора страна, навреда и клевета.

ОДЛУКА НА КОМИСИЈАТА ЗА ЖАЛБИ

Комисијата за жалби утврди дека жалбата во однос на содржината е **ОСНОВАНА** и дека Кодексот на новинарите на Македонија е прекршен во членовите 7 и 16.

Член 7: *„Новинарот ќе ја почитува приватноста на личноста, освен кога тоа е во спротивност со јавниот интерес..*

Член 16: *„Новинарот ќе ги чува угледот и достоинството на својата професија, ќе ги поттикнува заемната солидарност и различностите на ставовите и нема да го употреби својот медиум за пресметка со личности, вклучувајќи ги своите колеги“.*

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ОДЛУКАТА

На седницата на 7 декември 2018 година, Комисијата за жалби ги разгледа наводите на жалителот и изврши детален увид во спорната содржина.

Членовите на Комисијата, најнапред, констатираа дека во трите горенаведени изданија на емисијата „Мода“, модниот критичар, Сергеј Варошлија, јавно го коментира изгледот и начинот на облекување на повеќе девојки, вклучително и на подносителката на жалбата, водителката Елена Стефановска, користејќи нивни приватни фотографии, преземени од социјалните мрежи.

Без да навлегува во регулативите на социјалните мрежи дали е дозволено преземање и користење на јавно поставени фотографии, Комисијата се согласи дека Варошлија, требало да побара и да добие дозвола за објавување на фотографиите, и од другите девојки, и од Стефановска, без разлика што таа обавува јавна работа како водител. Тоа е јасно пропишано и во чл.6 ст.1 алинеја 1 од Законот за заштита на личните податоци, во кој, се вели дека обработката на личните податоци може да се врши по претходно добиена согласност на субјектот на лични податоци.
Комисијата се согласи дека подносителката на жалбата е јавна личност и може да подлежи на јавна критика, но во исто време, се согласи и дека остварувањето на слобода на изразување, со себе носи обврски и одговорности, за кои, вработените во медиумите мора

да водат сметка. Ова од причини, што медиумите мораат да направат јасна проценка дали правото на јавноста да биде информирана преовладува над правото на личноста да ја заштити својата приватност. Иако се работи за јавна личност, приватниот живот на жалителката, која не е ниту избран, ниту именуван функционер, ниту политичка личност, не може да се смета за јавен интерес за да преовладува над приватниот интерес, кој е заштитен со чл.4-а од Законот за заштита на личните податоци. Во оваа насока, став на членовите на Комисијата е дека објавувањето информации за тоа како се облекуваат или како треба да се облекуваат граѓаните, вклучително и јавните личности, не е од значаен јавен интерес.

Оттука, Комисијата најде дека во гореспоменатите емисии на програмскиот блок „Мода" е прекршен членот 7 од Кодексот на новинарите, според кој, новинарот ќе ја почитува приватноста на личноста, освен кога тоа е во спротивност со јавниот интерес. Ваквата отстапка се забележува во повеќе коментари на водителот Варошлија на сметка на Стефановска:

„Погледнете, како се облекла? Како да е избркана од дома. И се сликала у маркет. Од кога луѓе во свет на мода се сликаат вака, со шаргарепи толкави џиновски. Веројатно, атмосферата ѝ дава некаква автентичност, веројатно зашто ѝ личи да сади и бере моркови, многу повеќе отколку да се занимава со мода, зашто имаме тука една тешка модна катастрофа. Па, добро девојче, отвори тезга и не се бави повеќе со оваа работа, верувам дека многу подобро ќе ти оди!"

Информации за приватниот живот на одредена личност можат да бидат објавени само доколку однесувањето на таа личност во приватниот живот има влијание врз јавниот интерес. Во такви ситуации, треба да се провери дали објавувањето на информацијата би можело да загрози и некоја друга личност.

Во продолжение, Комисијата утврди дека авторот на посочената емисија, меѓу другото, се служи и со непримерни коментари и користи јазик, кој содржи елементи на подбив и исмејување. Во тој контекст, членовите на Комисијата заклучија дека во емисиите е прекршен и членот 16 од Кодексот на новинарите, според кој, новинарот ќе ги чува угледот и достоинството на својата професија, ќе ги поттикнува заемната солидарност и различностите на ставовите и нема да го употреби својот медиум за пресметка со личности, вклучувајќи ги своите колеги. Ваквата отстапка, може да се забележи во следните коментари на водителот Варошлија:

„Многу ја баравте да ја прокоментирам и еве ја. Елена, „Живот без стил"... Овдека, ќе оди на пат во Европа. Не, ќе те вратат од Европа, зашто си облечена во кеса за ѓубре".

„Дали, Елена, „Живот без стил" има на главата гнездо? Дали на главата има кошница плетена за Велигден, за Божиќ? Дали Елена, „Живот без стил" на главата има онаа погача, плетенка што ја викаат, ама малце се разќофтала? Врабци ја колвале, змии ѝ ја касале косата, ја парчосале, пилиња ја тргале како слама...".

Бул. Митрополит Теодосиј Гологанов 54/2
1000 Скопје, Македонија

www.semm.mk info@semm.mk (02) 3222-595

Ниту новинари, ниту уредници, не би смееле да си дозволат да се пресметуваат со свои колеги преку сопствените медиуми. Таквото однесување не само што го намалува интегритет и достоинство, туку ја урива репутацијата на новинарската професија воопшто и ја намалува довербата на јавноста во медиумите. Во исто време, вработените во медиумите мора да бидат свесни за последиците и ефектите од своите зборовои, мора да внимаваат на нивниот избор и не смеат да навредуваат или да исмејуваат.

* * *

Комисијата при одлучувањето ја зеде предвид и:

* **Пресудата на Европскиот суд за човекови права Von Hannover v. Germany, 2004, § 60**., каде во правењето разлика меѓу дебата од јавен интерес и заштита на приватниот живот, Судот го предвиде следново:

„Судот смета дека треба да се направи сериозна разлика меѓу објавувањето факти – дури и контроверзни – што можат да придонесат за дебатата во едно демократско општество, а се однесуваат, на пример, на политичарите во извршувањето на нивните функции и на објавувањето детали за приватниот живот на некое лице, кое што, уште повеќе, дури не ни извршува официјална функција“.

* * *

Во согласност со наведеното, Комисијата одлучи како во диспозитивот.

Во работата на Комисијата учествуваа членовите Мирче Адамчевски, Сефер Тахири, Мери Јордановска, Теофил Блажевски и Ердем Ахмет.

Се обврзува Телевизија „1 ТВ“ (www.1tv.mk), во согласност со членот 18 од Деловникот за работа на Комисијата за жалби, да ја објави оваа одлука.

Со почит,

Совет за етика во медиумите на Македонија

Претседател на Комисијата за жалби
Мирче Адамчевски

Бул. Митрополит Теодосиј Гологанов 54/2
1000 Скопје, Македонија

www.semm.mk info@semm.mk (02) 3222-595